

Zygmunt Perz

"Die Lust am schlechten Gewissen",
Helmut Schoeck, Freiburg im
Breisgau 1973 : [recenzja]

Collectanea Theologica 44/4, 229

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Autor pozostaje wierny założeniom swojej pracy. Ukazuje możliwości kształtowania sumienia w ścisłej zależności od etapów psychicznego rozwoju dziecka. Czyni to w sposób przystępny oraz interesujący. Tak więc publikacja może stanowić wydatną pomoc dla rodziców i wychowawców.

Ks. Zygmunt Perz SJ, Warszawa

Helmut SCHOECK, *Die Lust am schlechten Gewissen*, Freiburg im Breisgau 1973, Verlag Herder, s. 160.

Istnieje zarówno w życiu jednostkowym, jak i społecznym spontaniczna tendencja do łatwizny, przejawiającej się w ucieczce od rzetelnej analizy złożoności zjawisk i procesów współczesnego życia. Taka postawa umożliwia nawet osiągnięcie stanu samozadowolenia, które autor określa jako radość i przyjemność zafałszowanego sumienia. Sprawa jest warta gry, skoro normalnie każdy chce uchodzić nie tylko za porządnego i uczciwego, lecz także postępowego. Dlaczego więc do osiągnięcia tego celu nie posłużyć się odpowiednim językiem, który im bardziej jest tajemniczy, tym lepiej może odegrać rolę trojańskiego konia. Wydatnie może w tym pomóc także modna alergia na autorytet, sprzeciw wobec struktur i systemów. Trudno też odmówić prawu autorskiemu kojącego działania w procesie gromadzenia kapitałów we własnej kieszeni, ponieważ *Copyright* stało się jednym z tabu współczesnego świata.

Bezpośredni, długoletni kontakt nie tylko z środowiskami uniwersyteckimi, lecz także z życiem społeczeństw Europy zachodniej i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, umożliwił autorowi wgląd w mechanizm magicznego działania współczesnych fetyszów, nowoczesnych tabu, które wydają się nietykalne. Przeciw nim właśnie skierowuje on w przedstawianej publikacji ostrze swej wnikliwej krytyki.

Ks. Zygmunt Perz SJ, Warszawa

Ida RAMING, *Der Ausschluss der Frau vom priesterlichen Amt. Gottgewollte Tradition oder Diskriminierung?* Köln-Wien 1973, Böhlau Verlag, s. XVIII + 232.

Równouprawnienie kobiet jest jednym ze znaków czasu naszej epoki. W ostatnich kilkudziesięciu latach uzyskały więcej uprawnień obywatelskich, niż w ciągu wielu tysięcy lat historii ludzkiej. Współczesnemu procesowi emancypacji towarzyszy też większe dowartościowanie roli kobiety w Kościele. Jest faktem, że chrześcijaństwo głosząc naukę o równości mężczyzny i kobiety wobec Boga, wprowadziło do starożytnego sposobu myślenia, czynnik rewolucyjny, który stopniowo działał coraz korzystniej na rzecz kobiety. Dzisiejsze zaś, szybsze współprzenikanie się Kościoła i świata, przedstawia się jako sprzężenie zwrotne i wzajemnie inspirujące: ponieważ ostatnie dziesiątki lat przyniosły pełnię praw obywatelskich w świecie, zatem coraz bardziej dochodzi do głosu tendencja, która żąda przyznania kobietom równych z mężczyzną praw w Kościele.

Począwszy od II Soboru Watykańskiego kobiety zaczęły zyskiwać sporo uprawnień: m. in. w braku księży mogą rozdawać komunię św., być lektorami na Mszy św., kierować parafiami w krajach misyjnych i powszechnie już pełnią funkcje katechetek. Jeszcze do niedawna zamknięte przed nimi studia teologiczne, teraz są całkiem udostępnione. Dynamika procesu emancypacji sięga dalej. Kobiety w krajach zachodnich pytają, dlaczego nie wolno przyjmować im święceń kapłańskich. Niektóre wspólnoty chrześcijańskie inspirowane przez reformację już udostępniły im funkcję pastorów. Teraz